



**ECTS 3**

**četvrtkom u 9:15**

**dv. Kolvenbach**



# **Uvod u Bibliju**

UP0060; ISVU: 23559

## **Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta**

**Ljetni semestar ak. g. 2021./22.**

**Niko Bilić, SJ**

**[amdg.ffrz.hr](http://amdg.ffrz.hr) → nastava**



Uvod, ECTS 3  
četvrtkom u 9:15  
Kolevnbach




# *Imanentna hermeneutika*

---

**Što Pismo kaže o svom postanku,  
funkciji i recepciji**

# Uzdam se (Ps 52)

D A D G D A D



Uz - dam se u Bo-žju do - bro - tu do - vije - ka



10 D A D G D A D



Uz - dam se u Bo-žju do - bro - tu do - vije - ka

# Sve riječi Božje

- *Formula Saveza* u Izl 6,7a:
- **“moj narod, vaš Bog”**
  - **Uloga Mojsijeva** u Izl 24,3:
- **Mojsije govori sve odredbe narodu**
  - **Što Mojsije radi** u Izl 24,4:
- **Piše sve riječi**
  - **Liturgijska služba** (24,4):
- **Naređuje paljenice i pričesnice:**
  - **Mojsije i narod** u 24,7:
- **Čita narodu Knjigu**
  - **Potvrda Saveza** (24,8):
- **Škropi narod: “krv Saveza” – temelj Saveza?**
  - **Sve ove riječi**



# Obveza cijeloga naroda

- Tko donosi odluku u Izl 24,3.7:
- Volja naroda 2x (3.7)
  - Slušanje u v7:
  - = stav srca (24,7)
- Bogoslužje (24,5 usp. 3,18)
  - Krv *Saveza* (24,8)
- Knjiga *Saveza* (24,7) čitanje uz žrtvenik
  - Tora ~ *B'erît*
- Oproštajni govor – testament; Pnz 31,9.24:
- Mojsije je napisao *Toru* (Pnz 31,9)
  - završio pisanje u *Knjigu* (ספר *sefer*) 31,24



# Pronalazak svete knjige (2 Kr 22)

- 622. pr. Kr., kralj Jošija i בית יהוה (Dom Gospodnji) 22,5
  - “popravljaju” (22,5)
- Što s “Knjigom Zakona” 22,8.13?
  - tj. “Saveza” (23,2)
- *Pronađena* (22,8.13; 23,2)!
- Kralj reagira u 22,11.19:
  - Sluša i razdire haljine (v11)
  - Ponizio se pred Bogom i plakao (v19)
  - Šalje izaslanstvo (v12.20)
- Rezultat u 23,1-3:
- Čita narodu i obnavlja Savez (23,1-3)
  - Holistički pristup: sve riječi (v2), sav narod (v3)



# Kralj Jošija i Savez

- Kralj Jošija u 2 Kr 23,2s;  
2 Ljet 34,30-32
- 1. Cijelom narodu čita *Knjigu Saveza*
  - Pronađena Knjiga  
(2 Kr 22,8.10; 2 Ljet 34,14)
- 2. Sklapa Savez (2 Kr 23,3):
  - on (2 Ljet 34,31) – “pred” יהוה
  - i svi (2 Ljet 34,32)
- 3. Svi služe Bogu za njegova života (2 Ljet 34,33)
  - Blagdan? – kada, kakvo slavlje u 2 Ljet 35,1.18?
  - Pasha – po Zakonu 14.01. (v1)
  - prvi put takva od Samuela (v18)



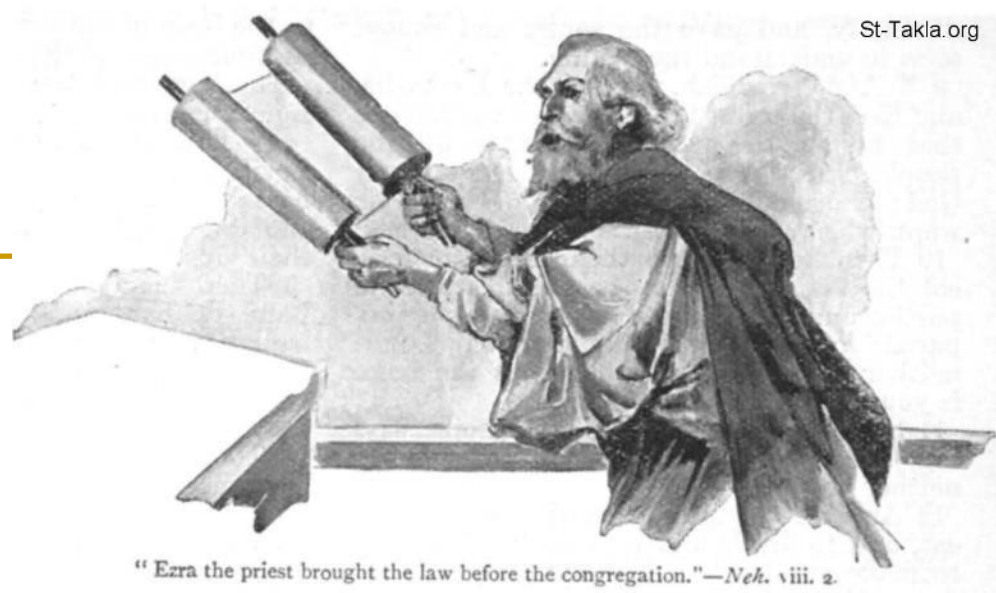
# Divno ime (Ps 8)

intro: E H7 E H7

O ka - ko je div - no, Bo - že naš po  
ze - mlji svoj tvo - je i - me

O ka - ko je div - no, Bo - že naš po  
ze - mlji svoj tvo - je i - me





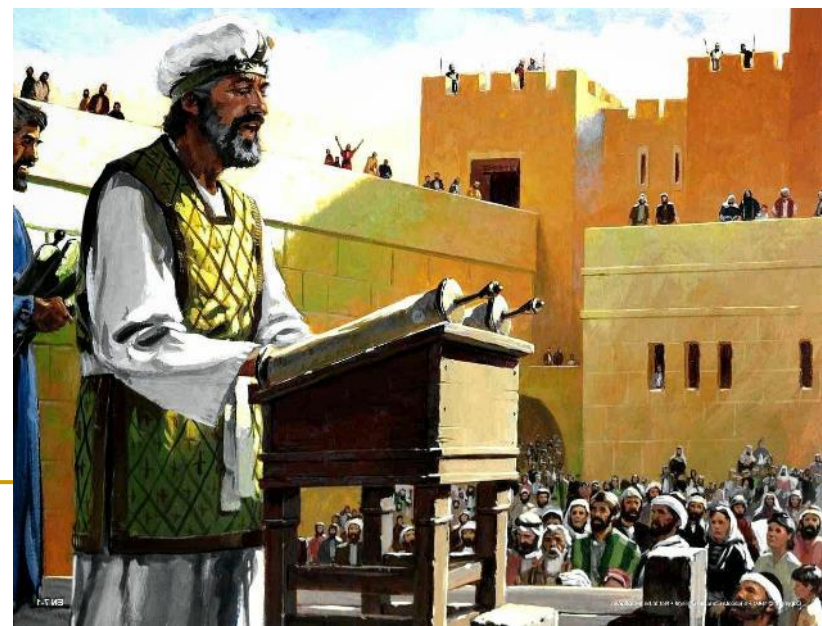
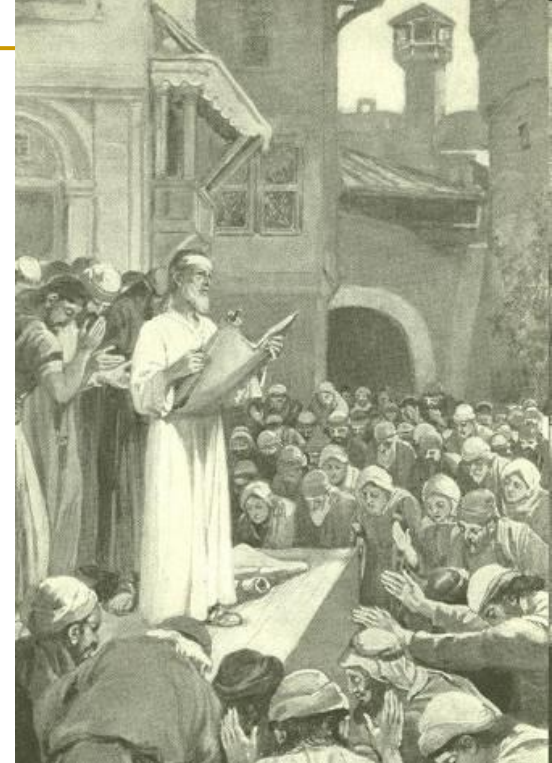
"Ezra the priest brought the law before the congregation."—*Neh.* viii. 2.

# Ezra i Nehemija proglašavaju Zakon Božji

**Neh 8**

# Proglas *Zakona* (Neh 8)

- Glavni subjekt כל העם *kol ha' am*  
11x (Neh 8,1.3.5[3x].6.9[2x].11.12.13)
- Sav narod – 8,1: kao jedan  
čovjek (KS), jednodušno (Š.)
- קהל *qāhāl* zbor (KS), skupština (Š.)  
8,2.17 (usp. קהלה *q<sup>e</sup>hillâ* 5,7)
  - → Crkva
  - Što traže u 8,1:
- Toru – od Boga za Izrael
  - Reakcije u 8,9b.12?
- Plač (v9b) → Slavlje (v12)



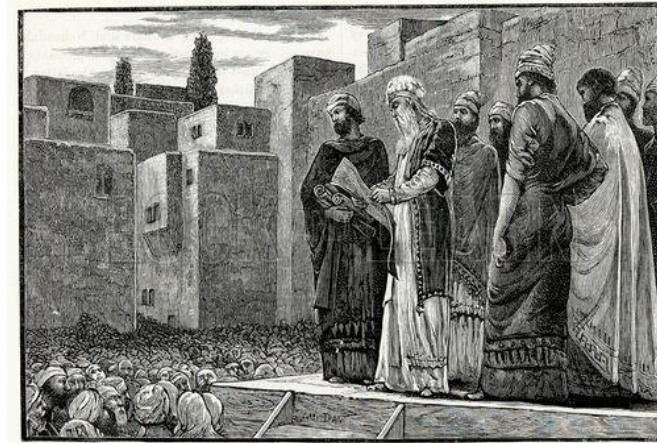
# Liturgijski pristup



- Gdje je Ezra?  
(Neh 8,4s)
- Postolje, povišeno
  - S koliko ljudi? (v4)
- Jedan od 14 (s desne strane)
  - Uvodni “obred” (8,5s):
- Ezra otvara knjigu (8,5), zajednica ustaje
  - Ezra u v6a (usp. Ezer 7,27):
- blagoslov (v6a)

# Pedagogija

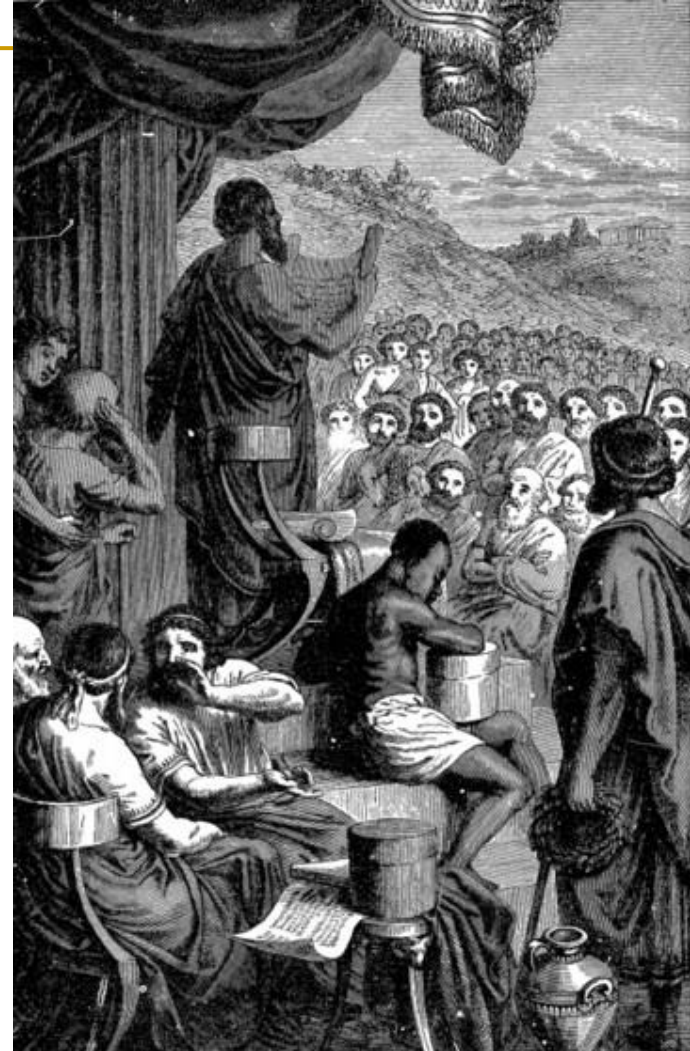
- Zajednica u Neh 8,6b?
- 2x “Amen!”,  
podignutih ruku
- Klanjanje
  - Čitanje v7-9 – *Tko? Kako?*
- Leviti (v7.9)
- Objašnjavanje (v7)
- Po odlomcima, tumačenje (v8)
- Poučavanje (v9)



EZRA READING THE LAW TO THE JEWS.

# Prihvaćanje

- ❑ Zajednica i Zakon u Neh 8,3:
- Pozorno slušanje =  
“uši prema Knjizi” (v3)
- Cijelo prije podne? (8,3)
  - ❑ Koliko dana (v18)?
- Sedam dana (v18)
  - ❑ Je li pouka uspješna (v12b)?
- Razumijeli su (spoznali, shvatili v12b)



# Sveti dan

- יום קדוש *jôm qadoš*  
(Neh 8,9.10.11) –  
tko (i što) govori?
- Svet, posvećen dan –  
Ezra, Nehemija i leviti (v9)
- Nehemija: jedite sočno, pijte fino (v10)
- Leviti: budite u miru (v11)
  - Rezultat u v12?
- Veliko slavlje (KS), dan radosti (Š.)  
= “velika radost” (v12)



# Drugi Izlazak

- Vijeće drugoga dana (Neh 8,13):
- Ezra, glavari, svećenici, leviti
- Pronašli Lev 23,34-36.39-43
  - *Koji blagdan?*
- Blagdan Sjenica
  - *Što obilježava? (Lev 23,43)*
- Izlazak iz Egipta
  - *Kako? (42)*
- “Stanujte u sjenicama” (42)
- *Od kada zanemaren (Neh 8,17)?*
- Jošua = novi ulazak u Obećanu zemlju
  - *Tko slavi (v17)?*
- Povratnici (usp. Neh 7,6-68)



# Veliki *Blagdan*

- ❑ ‘Blagdan’ u 7. mjesecu (1 Kr 8,2; Ezr 3,4)?
- Posveta 1. Hrama
- Obnova bogoslužja u Jeruzalemu (Ezr 3,4)
  - ❑ Značenje u Zah 14,16?
- Iz svih naroda klanjaju se Kralju (Zah 14,16)
- Blagdan sjenica – Iv 7,2
  - ❑ Nije li vam Mojsije dao Zakon (Iv 7,19)?





# Nehemija na Blagdan

- Upravitelj “Tiršata”
  - *s kim?* (Neh 8,9)
- uz svećenika Ezru i levite
  - Govor – kakav je Nehemija? (8,10)
- a) “ne žalostite se!” – *uvid u stanje*
  - “ne bojte se ovih!” (4,8)
- b) “jedite, pijte!” – *smisao za potrebe*
  - “150 za mojim stolom” (5,17)
  - “Blagujte! Pred Bogom!” (Pnz 12,7.18)



Des Volkes Buße.  
Am vier und zwanzigsten Tage dieses Monats kamen die Kinder Israel zusammen mit Weibern und Säulen und traten auf ihnen, und sondereten den Samen Israel von allen fremden Kindern, und traten hin und bekanteten ihre Sünde und ihrer Väter Missethat.  
Das Hebräer. Gen. 9. v. 1. 2.

# Radost Gospodnja



- c) “dio onima koji nemaju” – *bratsko dijeljenje* (Neh 8,10)
  - otpust dugova: “vratit ćemo” (5,12)
  - odricanje od plaće: “upraviteljski kruh” (14)
- d) teološko utemeljenje:
  - “Gospodinova radost – ona je vaša utvrda”
  - “Veselite se!” (Pnz 12,7.12.18)